

2016-03-30

TJÄNSTESKRIVELSE
AFN 2016/39

Arbets- och företagsnämnden

Etableringshub – en pilot med nyföretagarstöd för nyanlända

Förslag till beslut

1. Arbets- och företagsnämnden beslutar att genomföra en pilot på en aktivitet som ett komplement inom kundvalet arbetsmarknadsinsatser med inriktning entreprenörskap och nyföretagande för nyanlända.
2. Arbets- och företagsnämnden beslutar att avsätta totalt 1,1 miljoner kronor för piloten under perioden 1 maj 2016 till 31 april 2017.
3. Arbets- och företagsnämnden beslutar att följa upp aktiviteten genom utvärdering som sker i december 2016 respektive april 2017 och som återrapporteras till nämnden snarast därefter.

Sammanfattning

Arbets- och företagsnämnden föreslås fatta beslut om att genomföra en pilot för verksamheten etableringshub det vill säga ett utvecklat nyföretagarstöd för nyanlända invandrare. Verksamheten innebär en fysisk mötesplats där vi erbjuder rådgivning och gruppaktiviteter som är specifikt utvecklade för att möta målgruppens behov och drivkrafter.

Etableringshubben byggs upp i samverkan med externa aktörer, såsom nyföretagarrådgivningsaktör, jobb- och utbildningsexperter, Arbetsförmedlingen med flera.

Syftet med piloten är att testa i liten skala och att kunna förbättra aktiviteten successivt med hjälp av löpande utvärdering och ett reflekterande förhållningssätt, inte minst i dialog med kunderna. Pilotens inriktning är framförallt att kombinera beprövad metod för rådgivning med en social kontext, gruppaktiviteter och nätverk som tillgodoser specifika behov hos målgruppen.

Det långsiktiga målet med etableringshubben är att förkorta tiden för etablering för nyanlända invandrare, samt att öka graden av sysselsättning i målgruppen. Mål för piloten som drivs under perioden maj 2016 till april 2017 är följande:

- 100 Nackabor har deltagit inom ett år.
- Hitta bra samarbetsformer med partners och övrig insatsmarknad.
- Väl genomförd pilot avseende organisation, resurser och indikatorer, till exempel antal deltagare i egen försörjning i form av eget företagande alternativt anställning.

Ärendet

Bakgrund

Under andra hälften av 2015 sökte fler människor än någonsin skydd i Sverige. De flesta asylsökande flyr till Sverige från krig och svåra förhållanden i Syrien, Afghanistan, Irak och Eritrea. Det är av särskild vikt att göra de investeringar i flyktmottagande som krävs för att få till integration och att få nyanlända i arbete och egen försörjning.

Lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, förordningen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning och förordningen om fördelning av anvisningar till kommuner som trädde i kraft 1 mars 2016 anvisar ett givet antal nyanlända invandrare till Nacka kommun för bosättning, och förstärker kommuners uppdrag inom etablering. Tillsammans med Arbetsförmedlingen är kommuner ansvariga för etablering av de nyanlända invandrare och därmed deras väg till egen försörjning.

För utrikesfödda från andra ursprungsregioner än EU, tar det cirka tre till fyra år innan hälften har en sysselsättning och mellan åtta och tio år innan nästan samtliga i gruppen har det.¹ Nyanlända invandrare har i hög utsträckning försörjt sig som företagare i sitt hemland. Det blir då naturligt att välja eget företagande som försörjning som nyanländ i Sverige. Med hjälp av bland annat etableringshubben erbjuds målgruppen nyanlända invandrare ett utbud av aktiviteter för att minska tiden för etablering och därmed snabbare nå integration i det svenska samhället.

Vårt förslag

En aktivitet som stärker entreprenörskapet hos nyanlända

Nacka kommun erbjuder en bred variation av stöd för nyanlända invandrare, däribland svenska för invandrare, svenska för yrkesutbildade, förberedande svenska för yrkesutbildning, samhällsorientering, arbetsmarknadsinsatser med inriktning på praktik med mera.

Som komplement till de befintliga insatserna föreslås att Nacka kommun genomför en pilot som innebär en fysisk mötesplats där vi erbjuder både nyföretagarrådgivning och social kontext, gruppaktiviteter och nätverk som är specifikt utvecklade för att möta målgruppens behov och drivkrafter.

¹ S 2010:04, *Vid arbetslivets gränser*. Då man jämför personer med samma ålder, kön och ursprungsregion så har utlandsfödda som vistats mer än 10 år i Sverige ca 8–9 procentenheters högre sannolikhet att vara sysselsatta än de som bara vistats 5–10 år.

Etableringshubbens innehåll

En behovsanalys² ligger till grund för innehållet i etableringshubben, där behoven fångas upp enligt följande:

1. Stimulera drivkraft och motivation: Ta tillvara motivation till eget företagande och stärka individers entreprenörskap och därmed anställningsbarhet.
2. Individuell anpassning: Bemöta löpande intresse för rådgivning och kombinera med programaktiviteter som är särskilt anpassade till målgruppen.
3. Mötesplats och nätverk: Skapa en sjudande mötesplats och nätverk, om än i mindre skala initialt, och därmed erbjuda en socialt givande kontext för kunderna.
4. Tillgänglighet: Öppen miljö som skapar förutsättningar för individers utveckling efter individuella behov, t ex genom individuell rådgivning. Erbjud variation i språk och tolk vid behov.

På sikt innehåller verksamheten en mängd olika delaktiviteter, som byggs upp successivt:

- En mötesplats till företagarrådgivning i kombination med vägledning till vuxenutbildning, språkundervisning, validering m.m.
- Anpassad rådgivning i nyföretagande för nyanlända, enskilt och i grupp.
- Rådgivning utifrån målgruppens bakgrund och erfarenheter.
- Möjlighet till mentorskap, goda förebilder och nätverk
- Global inriktning företagande, internationella kontakter, import/export/tjänster.
- Fånga upp intresse för entreprenörsutbildning hos kommunens anordnare och utförare.
- En mötesplats som ger naturliga vägar till nätverkande och rådgivning till egen försörjning.

Syfte och mål

Syfte med att piloten är att ta reda på:

- Vilken modell verksamheten ska drivas i för att nå bästa möjliga resultat för kunden.
- Vilken modell verksamheten ska drivas i för att nå både arbetsmarknadsmål och näringslivsmål.
- Vilken modell som skapar bästa möjliga synergieffekter relativt övriga insatser.
- Vilka målgrupper som aktiviteten ska rikta sig mot
- Hitta mål och indikatorer för en långsiktig verksamhet
- Hitta nivåer för kostnader för drift på sikt.

Pilotens mål syftar till att hitta en hållbar modell för verksamheten, som i sin tur leder till att dess långsiktiga mål kan nås. Mål för piloten är:

- Väl genomförd pilot avseende organisation, resurser och indikatorer.
- Hitta bra samarbetsformer med partners och övrig insatsmarknad.
- 100 Nackabor har deltagit inom ett år (maj 2016-maj 2017)

² Genomförd av Start-up Stockholm (2016).

Långsiktigt mål

Fler i egen försörjning och förkortad etableringstid

Syftet med en skapa en etableringshub för nyföretagande riktad specifikt mot målgruppen nyanlända invandrare är långsiktigt att så många som möjligt ska komma i egen försörjning som matchar deras drivkrafter. Att fånga upp möjligheter till egen försörjning genom eget företagande är en viktig pusselbit bland flera.

Etableringshubben är planerad som en aktivitet inom arbets- och företagsnämndens befintliga insatsformer och syftar till att rusta kunden med entreprenöriellt förhållningssätt och entreprenörskap som verktyg för att nå egen försörjning. Verksamheten ska ge både motivation och ökad anställningsbarhet som kan leda till ett jobb men också konkreta kunskaper i det fall kunden startar ett företag. Nyttiggörandet av aktiviteten sker såväl genom eget företagande som i anställning.

Målet med etableringshubben är att förkorta tiden för etablering för nyanlända invandrare, samt att öka graden av sysselsättning i målgruppen.

Långsiktiga effekter skulle exempelvis kunna vara att befintliga företag i Nacka får nya kunder och leverantörer, potentiellt med globala kontakter.

Metod och planering

Testa i liten skala – en pilot

För den aktuella målgruppen, nyanlända invandrare, behöver kommunen utveckla nya aktiviteter inom arbetsmarknadsinsatserna för att utföra sitt uppdrag inom etablering. I nuläget kan kommunen inte med säkerhet veta att aktiviteterna tillgodoser målgruppens behov. Därför utvecklas etableringshubben som en pilot. Detta för att testa i liten skala, att kunna förbättras successivt med hjälp av löpande utvärdering och ett reflekterande förhållningssätt, och inte minst i dialog med kunderna. Det vi framförallt vill hitta rätt modell för är att aktiviteten leder till den huvudsakliga målsättningen - egen försörjning för nyanlända invandrare.

Tidplan

Perioden för pilotens genomförande är maj 2016 till april 2017.

- Från maj 2016 finns individuell rådgivning tillgänglig på löpande basis.
- Med start preliminärt i september 2016 arrangeras gruppaktiviteter, i omfattning cirka två arbetsdagar, som syftar till att öka kunskap om företagande och motivera samt stärka individens entreprenörskap sker månadsvis (cirka sju starter till och med mars 2017).
- Social kontext och nätverk byggs genom såväl gruppaktiviteter som fysisk miljö att arbeta tillsammans i, från maj 2016.

Uppföljning och utvärdering

- Uppföljning görs löpande i piloten och är en del av pilotens utveckling.
- Utvärdering och delrapport görs per 31 december 2016, och delges nämnden inför sammanträde i januari 2017.
- Utvärdering och slutrapport görs per 30 april 2017, och delges nämnden inför sammanträde i maj 2017.

Samverkan

Etableringshubben byggs upp i samverkan med externa aktörer. Exempel är nyföretagarrådgivningsaktör, jobb- och utbildningsexperter, företagarrämjande privata företag som kontorshotell och start-up-miljöer, privata aktörer som erbjuder stödfunktioner som juridisk rådgivning, myndigheter som Arbetsförmedlingen, med flera.

Komplement till dagens arbetsmarknadsinsatser

Aktiviteten utvecklas för att skapa en anpassning till kundens behov och som kompletterar de insatser som redan finns inom arbets- och företagsnämndens ansvarsområde.

Parallellt med deltagande i etableringshubben deltar kunden i andra aktiviteter under pågående period för arbetsmarknadsinsats. En effekt av etableringshubben är att övriga aktiviteter, t ex innovationsrådgivning och jobbexperter coachning mot företagande, språkundervisning kan aktiveras ytterligare i kombination. Positiva synergieffekter kan finnas och fångas upp.

Ekonomiska konsekvenser

I Arbets- och företagsnämndens internbudget för år 2016 har det avsatts 3,1 miljoner kronor för "Start-up". När det beloppet föreslogs antogs en verksamhet med entreprenörsrådgivning med mera i en större omfattning. Den föreslagna piloten som ska bedrivas fram till sista april 2017 är en försöksverksamhet i mindre skala och till en lägre kostnad, jämfört med budget. Kostnaden för piloten beräknas till 1,1 miljoner kronor.

Konsekvenser för barn

Aktiviteter som syftar till en snabbare etableringstid för kommunens nyanlända invandrare kan ses som en särskilt viktig insats för dessa familjers barn.

Carina Filipovic
Enhetschef
Arbets- och företagsenheten

Caroline Tregge
Förändringsledare
Förnyelseenheten